

()ը մը երբոր ճգնարանին չորս կողմը չըջապա-
տող անտառակին մէջ կըստըտէր սրբի համար,
տեսաւ որ կրակը ճգնարանը չըջապատեր են,
և օկտաւ դողալ իւր սիրելի բարեկամին վտանգը
մոռածելով, և անմիջապէս դէպ 'ի հիւզը ոխաւ
վազելէ Զան մանելով հասկըցաւ թէ քանի մը
բուստց չոր սերմեր, որ տաք տեղ մը դրած էր
ծերունին, պատճառ են եղեր այս հրդեհին:
Իայց նոյն ատենը իւր բարեկամը անկողնոյ մէջ
հոգին աւանդելու մօտ գտաւ Վարդապետ,
տիգ համար այս սերմերը սյրեցի, ըսաւ անոր
ճգնաւորը, դուցէ կըստըտաւորէի զքեզ չկան-
չել, որ տեսնելով իմ հոգիս ստորճօղին աւան-
դելով՝ արտաքոյ կարգի չդաւիս. բայց մեծ վա-
րիպ ունեցայ մեռնելէս յառաջ մէյմի ալ
զքեզ տեսնել. և չուզեցի բուսիլուդ կտրել
որ առաջը մնաւ բարովի հոգիս աւանդէի": Եւ
երևոյթէն է. այս խօսքերէն, Վրդապետ շատ շար-
ժեցաւ և իւր հեծկտանօքը անոր խօսքը ընդմիջ-
ջէ, և ուրիշ բան չկրցաւ ընել, բայց միայն
իւր սիրելի բարեկամին միզը նետուիլ և օտնէ

Հաճախութեանը կողմանէ գահաժողովուն մը
ընաւ, որուն գլխաւոր մասունքը հետեւեալն է:
«Միջոցը և տեսքը,

«Հրաման ընդունեցանք վեհապալա թագու-
հին որ բարձրագոյն վերաբերեալ աշխատու-
թիւններէն թե՛ թե՛ ցընենք զձեզ առայժմ, և մի-
անգամայն իւր անկեղծ շնորհակալութիւնը մա-
տուցանեմք ձեզ վասն ձեր բարեջան և անձնա-
նուէր աշխատանքաց որով ՚ի գործ գրեք ձեր հը-
րապարակական պարտքերը բարձրագոյն նիստին
ժամանակը: Եւ որով ՚ի վեհապալաութիւնը
այս խորհրդանոցին նիստը անձամբ բացաւ,
գիտարկին պատերազմի մը մէջ կը գտնուէր միա-
բանութեամբ իւր դաշնակցացը այսինքն գաղ-
ղիացւոյ կայսեր, Սարտենիոյ թագաւորին և օս-
մանեան Սուլթանին: Եւ այս պատերազմը երոյս
կան ծանրակշիւ և կարեւոր խնդրոց վրայ հիմ-
նեալ էր: Եւ որով ՚ի վեհապալաութիւնը ձեր ազգա-
սիրութեանը և ձեր հաւատարմութեանը թեր-
զիմեց որպէսզի ձեռք բերէ պէտք եղած միջոց-
ները յառաջ տանելու համար այս պատերազմը
այսպիսի գործունէութեամբ և հաստատուն դո-
րութեամբ որ հարկաւոր էր յաջողութեանը:

«Եւ որ ՚ի վեհապալաութեան խնդիրները, կարող եղաւ
պատրաստելու պատերազմին գործողութեանցը
համար բազմաթիւ ծովային և ցամաքի զորքեր՝
որոնք արժանի և վաշտաւոր էին մեր երկրին դո-
րութեանը և մեծ համարմանը: Եւ որով ՚ի վեհապալա-
ութեամբ հարկաւոր չեղաւ դործածել այս զորքե-
րը՝ ինչ բանի համար որ սահմանուած էին: Եւ որով
զի հաշտութեան դաշնագրութիւն մը հաստա-
տեցաւ, որով կատարելագործեց ձեռք բերուեցաւ
այն նպատակը, որուն համար պատերազմ հրա-
տարակուած էր: Եւ որով ՚ի վեհապալաութեամբ մը
խնայուեցաւ ՚ի ծրարից՝ երկար պատերազմի մը
վնասները և զգալի վնասները:

«Եւ որով ՚ի վեհապալաութիւնը կը յուսայ վստա-
հութեամբ թէ այս հաշտութեան յառաջ ե-
կած բարեբեկ խիստ մեծ և տեղական պիտի ըլ-
լան, և այն ինչ բարեկամութիւնները և դաշ-
նակցութիւնները որ հաստատուեցան հաստա-
կայ ջանքով պատերազմին ժամանակը պիտի
զորանան հաշտութեան մէջ փոխադարձ օգուտ-
ներով, այն խտուածութիւնները որ բնականապէս
պատերազմին կից են, տեղի պիտի տան վստա-
հութեան և բարեյոժար կամեցողութեան, և
այս բանը յառաջ պիտի գայ հաւատարմ գոր-

գրկել և աղաչել որ տակաւին ազդի ու զինքը
մինակ չթողու: Եւ որով ՚ի վեհապալաութեամբ կա-
տարուի, ըսաւ ժպտելով ձգնաւորը, իմ երկրի
վրայ մնալու ժամանակն աւարտեալ է, և կեր-
թամ վայելելու յաւիտեան կեանքը: Եւ որով
բարով, սիրելի՛ որդեակ, միշտ առաքելի եղիւ,
և միշտ երջանիկ կը ըստ: Եւ այս խօսքերը ըսելով
ծերունին առանց տրանքելու մեռաւ, իշխանը
տրտմութեմ լեցուած բոլոր օրը դառն յաւով
անցուց. ետքը ձգնաւորին քովը գտնուած սար-
տեղը տեղ մը փորեց, և իւր բարեկամին մար-
մինը հոն ամփոփեց վերջը՝ փառաւոր շիրիմ մը
կանգնեց, և պարզարձանագրութիւն մը ըրաւ,
ուր կը ցուցնէր հոն ամփոփուած մարմնոյն ա-
ռաքելութիւնները:

Եւ որով ՚ի վեհապալաութեան մը օր ետքը Պրիւսիան,
մինչև իւր բազմաթիւ փոխաւ իւր, խելքը զգալից
ներս համար՝ քիմիական և ֆիզիկական կիթու-
թիւններ կը ներ, և կը զուարճանար, որոնց գաղտ-
նիքը ծերունին իրեն իմացուցած էր: Եւ ինչ տե-
սակ առաջ մը հատե՛ր՝ ինքնիրեննուն մեկ մեծ
ամանի մը մէջ ինկած ըլլալով, ահաւոր թեղիւն
մը պատճառեց կրակով հանգերձ. իշխանը այս
բանէս դարհուրած չէր կրնար ոգի առնուլ,
յանկարծ առջեւ հսկայ մը տեսաւ ահագին
բարձրութեմ և իւր հրափայլ աշուրները անոր
գարծնէն լուսնէ կու գին ինձմէ, հարցուց ինչ
խանութիւն ստակալ ձայնով մը, եւ իբրեւրէլ ուղիւ
էր: Եւ ինքնիրեն սիրելի. կարողութիւնս ամեն
վնասներէն և դժբախտութիւններէն աւելի շատ է, ին-
չու էր կանչեցիւ. կու գէս որ քու թշնամիդ
թեղեալ ինքն շղթայակալ քեզի բերեմ: Եւ որով
որ բարեբարութիւն քու իշխանութեանդ, տակ

ձագրութեամբ պարտաւորութեանդ՝ տնայ մէջ
որ իբրեւ հակառակորդ ք՝ փոփոխակի զերար յար-
գել սովորեցան:
«Եւ որով ՚ի վեհապալաութիւնը բանախօսութեց
մէջ կը գտնուի ՚ի մասին գործոց որ կը գործա-
կան ՚ի վեհապալաութեան, և կը յուսայ թէ
իւր կառավարութեան և ՚ի վեհապալաութեան
կառավարութեան մէջ պատահած վէճերը հա-
ձոյական կերպիւ պիտի կարգադրուին»:

Այդպիսի ծանրակշիւ դէպք մը պատահեցաւ
մօտեւ, որուն անկեղծութեան կրնայ խիստ
օգտակար հետեւութիւններ ծագիլ Այդին ընդ-
հանրութեանը համար, եթէ Տէր կամեցի:

Վեհապալաութեան անխտիր գլխաւոր,
բազմապատասխան և գործօն միաբաններէն գերա-
պատիւ տէր Սարգիս ծերունագործ փարգապե-
տը թե՛ թե՛ որեւէ, գերապատիւ և գիտնական տէր
Վարդէլ փարգապետը ՚ի վեհապալաութեան
պատիւ տէր Մարտիրոս ուսումնասիրող փարգա-
պետը ՚ի վեհապալաութեան իրենց միաբանութեան ՚ի
բաժնորդ ազգատեաց և անարժան ընթացիցը
չկրնար զանգուրծել, նմանապէս պատկան ան-
օգուտ, կամ լաւ և սէր ըստ ամենայն մասին
միտաւար լուծը իրենց պարան յին նետելու ու-
ղեւոր, և որով ՚ի վեհապալաութեան մը որոշե-
ցին իրենց հայրենի Հայաստանեայց կաթողիկէ,
ուղղափառ սուրբ եկեղեցւոյն ծոցը վերադառ-
նալ, և իրենց այս որոշումը թէ բանիւ և թէ
գրութեամբ արգէն ՚ի գործ գրին:

Եւ որով ՚ի վեհապալաութեան տէր Մարտիրոս փարգապետը
որ քանի մը ամիսէ ՚ի վեր կոտանդեալ պիտի կը
գտնուի և օրինաւոր կերպիւ երեսփոխան կար-
գուած է յիշեալ իւր երկու ընկերներէն, թէ
իւր կողմանէ և թէ անոնց կողմանէ կատարեալ
հաղորդութիւն մատուց իրարմէն: Եւ որով
ամենապատիւ տէր Յակոբ սրբազան պատրիար-
քին, և անոր հոգեւոր և աշխարհական իրաւա-
նութեանը հպատակեցաւ ամեն կերպիւ: Եւ այս
հպատակութիւնը վաւերացուցին յիշեալ տէր
Սարգիս և տէր Վարդէլ փարգապետները ի-
րենց ինքնագիր նամակներով և ստորագրութի-
ւններով, զորս գրեցին Փարիզէն: Եւ այս երեք
արժանապատիւ փարգապետաց կողմանէ նման
օրինակ հաղորդութեան նմանակներ գրուեցան
՚ի սուրբ Նշմանիւնի առ վեհապալաութեան
ապաւորեալ տէր Ներսէս սրբազանսուրբ կաթող-
իկոսն ամենայն Հայոց՝ ձեռամբ մեր սրբազան
Պատրիարքին կոտանդեալ պիտի:

Ըլլայ: Եւ որով ՚ի վեհապալաութեան մը մեծ
տեղութեան վրայ թագաւոր ընեմ: Պրիւսիան
անոր առջեւ ինքնարհելով, այսպէս ըսաւ: «Չգիտ-
նալով կանչեցի զքեզ, բայց որովհետեւ գորու-
թիւնդ այդչափ մեծ է, և կուզես զիս պաշտպա-
նել, ուրիշ բան չեմ ուզեր բայց միայն այն զո-
րութիւնը, որով կարենամ իմ անեցած պակա-
սութիւններուս յաղթել, որոնք պատճառ եղան
բարեբարութիւն կորսնցնելուս և անոր կողմէն
հեռանալուս: Թէոր այս բանը ձեռքդ կու գայ,
սուր ուրեմն ինձի իմաստուն մարդու մը հարկա-
ւոր եղած կը թուի ինքնը»:

Հսկայն այս խօսքերուն վրայ չափազանց խն-
դաց: Եւ որով ՚ի վեհապալաութեան մը այսպիսի
մարդու մը համար, որուն կառաւարկին թագա-
ւոր ըլլալու. բայց մտածէ նորէն, և չուտով
ըսէ՝ քու վերջին խնդրուածդ, և աղէկ գիտցիր
որ ուրիշ այսպիսի առիթ մը չես կրնար գտնել:

Վաթայի իշխանը պատասխանեց անոր որ ան-
կէ ուրիշ բաղձանք մը չունի: Եւ այն ժամանակը
հսկայն անձին վրայ մեծ փոփոխութիւն մը ե-
ղաւ. այն սոսկի մարմինը՝ դարձաւ սիւ պղտի
մարդ մը եղաւ, և իշխանին դառնալով ըսաւ.
«Ինքրածք իմաստութիւն է, և սիւ որ զանի ուղէ
կրնայ ստանալ: Փառք տուր գեղեցիկ աղբիւր
որ քեզի այդպէս պատասխանելուս: Եւ անոր մո-
հին ներկայ ըլլալէ՛ք ետեւ՝ եթէ փառապատիւ
թիւնէ յառաջ եկած խնդրուած մը ընէր՝ 10
տարի իմ իշխանութեանս տակ պիտի ձգուէր»:

Պրիւսիան այս խօսքերու լսելով՝ Վարդէլայն
փառք տուաւ զինքը պաշտպանելուն համար, և
նոյն ժամանակը երջանիկ գտնուեցաւ իւր վիճա-

Եւ որով ՚ի վեհապալաութեան մը Փարիզի Վրեւելեան
բազմաթիւ փարգապետը ՚ի յիշեալ փարգապե-
տներէն հիմնադրուած էր, ազգային փարգապե-
տներէն անուանեցաւ և ազգային կողմանէ ստահանալ
վերապատեցաւ ժողովէ մը կախով պիտի ունենայ
որուն ջոյց պիտի տրուի վարձարանին եկամտից
և ծախսուց հաշիւը երեք ամիսէ երեք ամիս Փա-
րիզի Վրեւելեան ազգային փարգապետին մէջ ար-
դէն 25ի չափ հայազգի աշակերտներ կան, 35
հոգիէն աւելի ալ տէր Մարտիրոս փարգապետը
կոտանդեալ պիտի կրնայ, բոլորէ որ առայժմ
60ի չափ Հայ աշակերտ պիտի ունենայ յիշեալ
փարգապետը. որ այս երեք բաներուն փարգա-
պետաց կառավարութեամբ կը յուսանք թէ օր
ըստ օրէ յառաջագոյն պիտի ծագի և անոր մէջ
եղող աշակերտաց ծնողքներուն և ազգին ակն-
կալութիւնը և վստահութիւնը ինչպիսի պիտի կա-
տարուի յիշեալ արժանապատիւ փարգապետաց
որով անկեղծութեամբ և հաւատարմութեամբ:

Եւ որով ՚ի վեհապալաութեան տէր Մարտիրոս փարգապետը
կոտանդեալ պիտի կրնայ իրաւաւոր լի ի կեղեցին
և ուրիշ քանի մը ազգային երեւելի եկեղեցեաց
մէջ սուրբ պատարագ մատուց մեծ հանգիստ,
որուն ներկայ գտնուեցան խառն բազմութիւն
մերազնեայ ժողովուրդ, որոց մէջ ոչ սակաւ
հռոմէոգրաւան լուսաւորեալ համազգի եղբարք
ևս կային:

Եւ որով ՚ի վեհապալաութեան Հաստատուն Վրեւ-
պետներուն ակնաւոր հասնելով, յատուկ կոնգրա-
կաւ մը արդիւնց որ իւր ժողովուրդէն ոչ օր չէր-
թայ մարի ընելու յիշեալ փարգապետին պատա-
րազը, ինչու որ հերեմակուս և հերձուած օր ե-
ղաւ կըսէ, և բանադրանաց ներքե կը ձգէ անոր
հետ հաղորդակցութիւն ունեցողները: Եւ որով
որ իւրաքանչիւրը կրնայ գուշակել, այս պատ-
ուէրը հռոմէոգրաւան ազատամիտ մեր եղբարք
վրայ ամենախիտ տպաւորութիւն մը չկրնայ
ընելու:

Հալեպի մը յարգոյ բարեկամը գովութեամբ
կը յիշատակէ յիշեալ քաղաքին հռոմէոգրաւան
Հայոց նորահաստատ գաղութները. որ ՚ի իրաւի
պատուելի պարսն Յովսէփ Միսիսեան փարձա-
պետին բարեկամութեամբ ջանքեր, նմանապէս աղ-
գային երեւելեաց խնամքը որ ըստ օրէ յառաջ
երթալու վրայ է թէ հայկաբանութեան և թէ
ուրիշ սկզբնական ուսմանց մէջ:

Եւ որով ՚ի վեհապալաութեան լիզուին և հայկաբա-
նութեան ուսումը ամենահարկաւոր և նշանա-
կալութեան արժանի բան մըն է, կըսէ մեր յար-

կին վրայ գահութիւն յայտնելուն համար, և
ինքնզինքին ըսաւ, եթէ մէկը բարի գրացում
ներ ունենայ՝ անորմէ երջանիկը չկայ:

Պրիւսիան անհրաժեշտ եղած էր, և իշխանը
մտածեալ անտաւին վրայ հայոց պատու հանը
նստաւ. և խիստ պատաւ կին մը տեսաւ, որ
էլի մը տանձէն բռնելով կերթար, չորս մարդիկ
գաղաւթեալ կերպարանքով յանկարծ անոր վրայ
յարձակեցան և անոր բերանը թաշկնախ մը
գրին որ չկրնայ պոռալ, և զանիկա էլին վրայ
կապելով սրան իրենց հետ տանել: Պրիւսիան աս
բանը տեսնելով չկրնար իւր՝ զայրուած բռնել և
իւր սուրը հոնելով՝ առաջադիւ չարագործ
ներուն ետէն վազեց առանց վախնալու թէ
անոնք աղէկ սպառազնեալ են. և գրեթէ մե-
ռած կնկան հասնելու կը ջանար: Եւ անոնց վրայ
յարձակեցաւ և մէկը իւր սուրը գետնի վրայ
միւսը ինքզինքը պաշտպանելու համար. բայց մէ-
կալ ընկերին պէս ինքն իր կեանքէն զուարեցաւ.
իսկ միւս երկուքը այս բան տեսնելով սրան
փախիլ: Իշխանը իւր բարեկամներէն գրգռուած
կուզէր անոնց ետեւէն երթալ. բայց մտածեց
որ խեղճ պատու կրնայ կաշխակուած է. և ա-
ւելի հարկաւոր է գտնիլ իւր կապերէն արձա-
կելը. բայց անոր տեղը բարեբարութիւն, և էլին
տեղն ալ կրակի գոյնով կառք մը տեսաւ. որուն
ընտան էին երկու վիշապներ: Պրիւսիան ուրա-
խութեամբ ինքն ինքն թաւոյ բարեբարութիւն տես-
նելով, և հարցուց թէ ինչ եղած է կինը:

«Եւ որով ՚ի վեհապալաութեան մը ըլլալ անոր վրայ, ըսաւ ժպտե-
լով բարեբարութիւն. անիկա կուզէր որ մօտակայ
քաղաքէն երթայ յորեն գնէ, և չորս մարդիկ
անոր ստակները տեսնելով՝ որ կը համարէր խօր

բազմաթիւ չոր զօրք պիտի յուղարկուի խոս-
վութեանց տեսարանը :

— Բիւրսիստանէն հասած վերջին լուրերը կը
ծանուցանեն , թէ այն նահանգին խոռովութիւնը
որ ծանր դէպք մը չէ եղեր , արդէն դադարե-
ր է և յանցաւորաց գլխաւորը և գրգռիչը , որ
Թաւրիսի տղա՝ Կրտսի եղեր , տեղական կառավա-
րութեան ձեռքը անցեր է :

— Վէնայէն օսմանեան գեսպան Վալիմուրի
իշխանը , զինի ներկայանալու օգոստոսիս Սուլ-
թանին , անցեալ ամսոյ 28ին թրքաւորներու զօգե-
նաւով մեկնեցաւ իւր պաշտօնին երթալու :

— Օգոստոսիս Սուլթանին հրամանաւ յա-
տուէ շրջենաւ մը յուղարկեցաւ Ղազարա-
գիւի , որ Երթալու ու մեծ յարգանքով բերէ ի
Պօլիս բարձրաստիւի Իհսամի փաշան որ լիս-
ճանեալ Ղազարա փաշային որդին է ու նշանուած
է Նորին Վ Եհափառութեան մէկ աղջկանը հետ :

— Կրտսի թէ Սուսերը վառ օդով կործանե-
ն իսմայիլի ամրոցները և քաղաքին մէկ մասը .
բայց այս լուրը հաստատութեան կարօտ է :

— Սուսաց գետի վտանախաղ մօտիւ տը Սու-
թանի սեպուհը , ընկերութեամբ իւր դեսպա-
նատան պաշտօնատարաց հասաւ ի Վեյսիւք տե-
րէ և արժանաւոր յարգանքով ընդունուեցաւ :

— Բարապետի Բարապետ Սէհմետ փաշան
շուտով պիտի մեկնի Սուսիւս երթալու , վե-
հափառ Ղազարապետ կայսեր թագադրութեան
հանդիսին ներկայ գտնուելու համար ի կողմանէ
օսմանեան կառավարութեան :

ՔԱՆԱՔԱՆ ԽՈՒՐԴ

Չմիւսնիս , 10 Օգոստոսի :

Նիցեալ շաբթու երեքշաբթի օրէն սկսաւ
մահմադականաց Վուրդան պաշարմը և սովորա-
կան հանդիսիւ ու խիստ հանդարտութեամբ կա-
տարեցաւ այս տօնախմբութիւնը :

— Խորասանձեան մեծարգոյ Գեորգ աղան՝ եր-
կու ամիսէ աւելի Լաւրպոյի գլխաւոր քաղաք-
ները պտտելէ ետեւ , ամսոյս 23ին թրքաւոր շը-
գենաւով հասաւ Իզմիր , և հետեւեալ օրը ճա-
նապարհ ելաւ ի Պօլիս վերադառնալու :

— Ի տեղեկութիւն հեռուստ յարգոյ ստորա-
գործաց Բրաւուր , հարկաւոր կըհամարիմք ծա-
նուցանել թէ անոր հրատարակիչ , իւր մանա-
ւոր գործոցը համար երեք ամիսի չափ խոստան-
դնուած փաշային մնալէ ետեւ , անցեալ շաբթու վե-
րադարձաւ Իզմիր , և անմիջապէս սկսաւ իւր
լրագրոյն խմբագրութիւնը ձեռք առնուլ :

Երբարութեան հաղար անդամ վեր կըդնէր , և
ինքզինքը գոհ կընէր գաղտնաբար հառաչելով
և անոր վրայ ժողովուրդը : Բայց բարեբարութե-
հին գիշեր մը երազին մէջ երեցաւ , և ըսաւ ի
բնէն որ վրան սեր ունի և թէ իւր սրտին նուէրը
կընդունի , և թէ ինքն ալ անտարբեր չէ և թէ
նոյնպէս իրեն յայտարար կընրէր , միայն թէ
չորս տարի այնպէս ապրի՝ որ իրեն արժանաւոր
Այս երազը կարծես թէ այն գիւցաղը երջանիկ
ընելու համար եղաւ , եթէ արդէն իւր անձնա-
կան առաքինութիւններով և իւր բնաւորութե-
ան զանաւանդութեամբ այսպէս չլինար սեպուհի նէ ,
մէկ սիրող սրտի մը համար այս պայմանաւոր
շատ երկար էր , բայց շատ կարճ երկնալ պետք
է թէ որ մասնէ մարդ մը վայելելու այն երջան-
կութիւնը որ այն պայմանաւորութեան վախճանը ու-
նայտաւան է : Պիլիւսի իշխանը այնպէս վարուե-
ցաւ , որ իւր աչքաբացութեամբ և կառա-
ւարութեան մէջ տեսած գործերով շատ բարձր
աստիճանի հասաւ : Այս իշխանը թագաւորելու
արուեստը սորված էր , և Վեյսիւսը իրեն օրի-
նակ ունէր : Եւ յանձնարած պայմանաւոր ընդ-
նալու ատենը բարեբարութեան իւր խօսքին վրայ
կեցաւ , և Վալիմուրի իշխանին հետ կարգուեցաւ :
Ինչպիսի բան մըն է որ անոր երջանկութեանը
պատճառ պիտի ըլլար զանիկա համոզելէն վերջ
թէ բարի գործերով , առաքինութեան կրթու-
թիւններով , զՆաւաւած սիրելով երջանիկ կըլլայ
մէկը :

Թագաւորաց ի գաղտնիքն :

Ս . Սեպուր Նապարեան :

— Ուրախ կըլլեմ աւագանաց նոր գունդ մը
երևան ելեր է . և յիշեալ քաղաքէն մեկու կէս
ժամ հեռու տեղէ մը հարուստ հովիւ մը բուներ
ու մեծ գունդ տոսկ կըպահանջեն եղեր իւր
գերդաստանէն , որպէսզի ազատ թողուն զնա :

— Յայտնի է որ Սպանիոյ խառնութեանց պատ-
ճառաւ , գաղղիական բազմաթիւ զօրք գեպ ի
Իրէնէն լեռները կըքալեն , որ Սպանիոյ սահ-
մանագրուին է . Սպանիոյ անուն փարիզի պաշ-
տօնական լրագիրը կըծանուցանէ թէ այս զօրաց
շարժումը անայժմ ի կախ թողտրուեր է Նա-
բուէն կայսեր հրամանաւ :

— Երբորպուրիէն հասած լուրերը կըծանուցա-
նեն թէ Սուսաց օգոստոսիս Ղազարապետ կայ-
սեր թագադրութեան հանդէսը սեպուհներէ
7ին ըստ նոր տուած պիտի կատարուի . և կայ-
սեր հանդիսաւոր մուտը ի Սուսիւս օգոստոսի
13-25ին պիտի ըլլայ :

— Նիցեալ ամէն տարի , այս տարի ևս քանի
մը հոգի խղիւղուեցան Վալիմուր ըստած ծով-
ղերը , ուր այս ամիսներս սովորաբար ծովը
մանելու կերթայ հասարակութիւնը :

— Նիցեալ շաբթու Նապարապետ ըստած
շուկային մօտ ջրհորի մը մէջ խղիւղած խեղճ
մարդ մը գտնուեցաւ :

— Եւստատիոս Երբաւոս Երբաւոս աղային
որդին աղա Ռաֆայել և վսեմափայլ Նապար-
Պէլին ազնուաշուք ըմպիլը , այս առտու աւստ-
րիական շրջենաւով հասան Իզմիր , Տիկին Նա-
պար-Պէլը շուտով պիտի մեկնի Լազիպոսի եր-
թալու , ուր կըգտնուի իւր մեծարգոյ իշխանը :

— 1854 ապրիլի 1էն սկսեալ մինչև 1856 փետ-
րի 16 , այսինքն 22 1/2 ամսուան մէջ , Նիգիւր
տեղութիւնը 74:549:329 ընտ սթէրլինա ծախ-
ըրեր է Երեւելեան պատերազմին համար , որ 120
դիւշ հաշուելով ընտան , կընէ 8945 միլիոն 919,
480 օսմանեան դուռուշ :

— Ղազարապետին անցեալ ամսոյ 22ին կը-
գրեն Սուսի թագաւորին :

— Յուլիոսի 10ին Սուսի մեկնած շրջենաւով ,
գրեթէ մէկ միլիոն ընտ սթէրլինա եկաւ և
գիւլտոս , Նիգիւրտան երթալու համար : Այս
առաջին անգամն է որ այսպիսի մեծ գումար մէկ
անգամին կը յուղարկուի ի Նիգիւրտան :

— Սուսի Գահիրէի մէջ երեքտարեան հե-
ռագրութիւնը արդէն հաստատուած է :

— Սպանի փաշային ըրած տօնախմբութիւնները
ի յիշատակ եգիպտոսի կառավարութիւնը իրեն
յանձնուեցաւ , խիստ փառաւորութեամբ կա-
տարեցաւ , և կըհաստատեն թէ այս տօնախմ-
բութեանց համար Սպանի փաշային ծախք ըրած
գումարը՝ 100 հազար ընտ սթէրլին կըհասնի :

— Պիլիմուր թագաւորին՝ 200ի չափ պաշառ-
նատարեցաւ և ծառաներով հասաւ Ղազարա-
պետին Նիգիւրտանէն գալով , և կրտսի թէ փա-
րիզ պիտի երթայ գաղղիացեաց կայսեր միջնոր-
դութիւնը խեղճելու իւր վեճին համար , զոր
ունի Նիգիւր կառավարութեանը հետ Գարա-
եալ ուրիշները կըսեն թէ Նիգիւրի Սուսի պի-
տի երթայ Նիգիւր վեհափառ թագաւորացի կա-
ռավարութեանը հետ անձամբ և երես առ ե-
րես ընդհանրելու իւր գործը :

— Յունաստանի թագաւորը սուրբ Փրկչի կար-
գին մեծ ժողովները շնորհէր և Եգիպտոսի կա-
ռավար թագաւորին Սպանի փաշային :

— Գրեթէ տասնհինգ օրէ ի վեր շատ տաք
կընէր քաղաքին մէջ բայց երեկ ու այսօր օդը
քիչ մը զովացաւ և Ռեմոն-Բի ջերմաչափը 23-
24 աստիճան կընշանակէ շուրջին մէջ :

ՔԱՆԱՔԱՆ ԽՈՒՐԴ

Չմիւսնիս , 10 Օգոստոսի :

Նոր հնձոյն չոր եռուգիւր սկսան դաւ և ըստ
տեսակին կըլաճանան 210-280 դիւշի կենդինարը
կերել թէ այս տարուան հունիս ըստ բաւական
նին առատ է : Տարեւոր կուղուի և վերջին վա-
ճառ մը 295-312 դիւշէն : Նիգիւր տեսակի
փաւաւաւորին գիւրը՝ 65-70 դիւշէն , և քիչ մը հա-
զարտութեան մէջ կըդ տնուի : Վիլիսի չէքին
153-154 դիւշէն : Շէհրին 5 1/2 դիւշէն ծախ-
ուեցաւ օխան : Սորայի սկսարի բուրդ , 20 առ

0/0 սե բուրդով , 2000 կենդինարի չափ վաճա-
ռեցաւ 275 դիւշի կենդինարը : Սուսիս ըստ
տեսակին . Տեղայի կարմիր չափը 135 դիւշի
վաճառեցաւ կենդինարը :

ՔԱՆԱՔԱՆ ԽՈՒՐԴ

ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՆՆԵՑՈՒՆ

Սրբաւոր Թովմայի Հորոնի :

Հազարաւոր անձինք ամէն ազգէ՝ կրնան վայել այս օգոս-
տոսի գործութիւնները , և յատկութիւնները , և ապացու-
ցանէ ի պահանջը հարկին , թէ ասոր գործածութեամբ մար-
դոյս մարմինը և անգամները առողջութիւնը ըստացան , յետ
ի զոր գործածելու օրը զանազան գեղեր : Կրնայ մէկ խիստ
յայտնապէս համոզուիլ այս սպեկանին սրանքի բժշկա-
թեանը վրայ , եթէ կարդալու ըլլայ օրագրիները , որոնք այս
բաները անդադար կը պատմեն շատ տարիներէ հետ : Այս
պատմութեանց շատերը անքան զարմանալի են , մինչև որ
բժիշկներէն ամենէն հոգեկանները կ'ապշտեցնեն : Որպի-
մարդիկ այս գերագոյն և ազգու գեղով վերստին ստացալ
զգործածութիւնը իրենց բազկաց և սրբապաց (պաշագ) , զին-
շատ ժամանակ նայուելու հիւանդանոցաց մէջ , ուր հարը
կ'ըլլար գիշանի իրենց անդամը մէկ կարել տալու , ուր հարը
մէ շատերը այս պայտանարանները թող տալով և իրենց ցաւի
ծածկելով . որ ըլլայ թէ ևս առաւել ցաւալի գործողու-
թեան մը ենթակայ ըլլան , կատարելապէս բժշկեցան յիշեալ
անգին գեղը գործածելով : Այս բժշկեալ մարդիկներէն շա-
տերը երախտագիտութեան ջերմեանով գագուռներ շարժ-
եալ , վիայեցին և հաստատեցին այս բարեբար վախճանները
առաջի քաղաքացեալ լորտին և օրիշ պաշտօնատարաց լու-
սոսին , իրենց վայելութեանը մեծագոյն հաստատութիւն տա-
լու համար :

Ոչ որ պիտի չուսահատեր իւր հիւանդ կազութեանը վրայ ,
եթէ բաւական վստահութիւն ունենար խնամք փորձելու այս
գեղը և շարունակելու այս պարմանը , որպիսի ժամանակ որ
իւր անտին բնութիւնը կը պահանջէ : Եւ այս բանին հաս-
տատուն վախճանը պիտի ապացուցանէ թէ , Դիւ և Գան առե-
նայնի իւր Բժշկութիւնը :

Այս սրբաւորին յատկապէս հետեւեալ հիւանդութեանց հա-
մար օգտակար է :

Վիրաւորեալ սրտանոցները :
Ծիծերուն հիւանդութիւնները :
Խաղաւարտ մորթին (բիւսթիւն) :
Խաղաւարտ մեղրաց և փորկի ծանձերու :
Հագագործաց բորոտութիւնը : Ճեղքուածք ձեռաց :
Բազկեղ (շիփիկէն) : Ցաւք որովայնի :
Չմեռնահարութիւնը (թաղուք կեօղու) :
Բարձրագոյն երակաց և սրտանի (պալորտ) :
Կոշոր ոտից : Ուռուցք մասնաց :
Զրգողութիւն (սրտագ) : Օձիկ (երանձնք իւրկի) :
Ուռուցք որովայնի , կողից , և երաստանի :
Ստացաւութիւն (նիգիւր) : Բորոտութիւն :
Երկամաժութեան (նիգիւր) :
Ցաւք երեսաց , կողից , և անդամից :
Տեւատեւութիւն (մայաւր) :
Յօդացաւութիւն (բիւսթիւն) :
Խոյլ պարանոցի (սրտագ) : Ուրիւրութիւն (լիւր) :
Արեան ապակաւութիւն պատճառեալ դէպք :
Արեւին պատճառեալ վեր :
Գործութիւն գիւր (գէլ) և ուրիւ տեղեաց :
Պալար (շիւ) : Փողպաւք :
Գլխացաւութիւն : Արեւացաւութիւն :
Չղացաւական սաստիկ դէպք :
Ուռուցք (իւրկի) : Արեւ (իւրկի) :
Վիրաւորեան զանազան անոց , որպիսի են վերք , այտուց
(շիւ) և քաղցիկէն :

Այս սպեկանին կը վաճառի ի լոտոն միտար Թովմայի Հորո-
նիցին գործատուներ , որ և Սեպուր ըստած թագաւոր 244-
իսկ ծառ երկիրները կըլաւոր պեղաւաճաւար ըլլ կը գտնուի
Իզմիրի մէջ սին օր Նիգիւր ձեռնիկ գեղաւաճաւար խանութը
կը ծախուի . որ ի յաւանակաց Թագա Սուսիսի ճապարիս ըս-
տած փողոցը թիւ 50 :

Այս սպեկանին ամենները զանազան մեծութեամբ են . և
կը վաճառեն 8-21 և 32 դուռուշի իւրաքանչիւրը , և ամէն
մէկուն մէջ տալեալ ծանուցագիր մը կայ , որ յիշեալ սպեկա-
նին գործածութեան վրայ մարմանս տեղեկութիւններ
կուտայ , գաղղիարէն , անգղիարէն և հայերէն լեզուաւ :

Միտար Թովմայի Հորոնի իւր այս գեղերէն համար Վիրա-
կայի Նիւ Եւրո քաղաքը ևս նոր գործատուներ հաստատեց , որ
կըգտնուի ի Սեպուր Նիւ փողոց , թիւ 80 :

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

Այս լրագիրը երկու շաբթու անգամ մը ուրախ օրը կը
հրատարակուի : Տարեկան գինը 120 դուռուշէն կընդիւր
ով որ կ'ուզէ կրնայ ստորագրուիլ , Չմիւսնիս՝ Արեւստայի Ա-
րարտատուն գրատուել . իսկ ուրիւ քաղաքացի համար՝ աճա կը
նշանակելով լրագրոյ յարգի գործակալաց անուանքը , որ են :
Կատանդուապոլիս՝ Չալիսի յարգի Արեւստայի տղան , սրուն
գրատուեն և Չմիւսնիս խան վերի գոտիները թիւ 4 :

Արեւստայի տեղի Սուսիս քաճակոյ :
Գահիրէ՝ Կարապետ տղա տեղի Գարապետ :
Յօդագի՝ Բրաւուր և Միտար Նահանգաց Ամիրի իւր :
Կատան Յակոբ տղա Ս . Սուստան :
Թրքիստ՝ Արեւստայի Արաւստայ տղա :
Վենիս՝ տղա Յակոբ Արեւստայ :
Կարմի՝ մահտեի Յարութիւն տղա Ղազարապետ :
Դուրեմ՝ տղա Սուստայ Չեղապետ :
Պարտոս՝ Արեւստայի փոխանորդ տղա Ս . Մարտիկ :
Կարմիստ՝ պարտի թագաւոր Ս . Արեւստայ :
Գանդոն՝ պարտի Սեպ Արեւստայ :

Հրատարակիչ և տեղ լրագրոյ :

Դիւ և Գ . Պալարապետ :

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՐԵՎԵԼԱՅԻ ՄԱՍԻՆԵՐԵՆԵ